

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. An necesse sit specificè in Libello exprimere nomen Actionis?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

Arē dixerint, aliquid morbi, maximè
veterum dolores, hauserint. Simpli-
citer igitur Judici competenti obtulit
Libellum, in quo recensita totius rei
fere multum conquestus est contra
Pamphilum ratione gravis damni non
tantum in pretio sibi, sed etiam in va-
letudine multis aliis illati, petiitque re-
farciri ab eodem omne damnum in se

& alios redundans. Pamphilus sive
aliud non habuerit, quod Libello op-
poneret, sive litem retardare inten-
derit, exceptit contra Libellum tan-
quam ineptum, eò quòd nomen Acti-
onis, qua agere instituit, non ex-
presserit, petiitque ab instantia ab-
solvi.

QUÆSTIO.

An necesse sit in Libello specificè exprimi nomen Actionis
instituentis?

Affirmaveris fortè I. ex l. 1. ff. de
Edendo. l. 33. ff. de Judic. & l.
1. C. de Interd. in quibus clarè insinu-
antur, edendum diligenter esse ab
Actore, & exprimendum, qua Actio-
ne experiri voluerit. II. Conditio-
nes Legum admodum sollicitè varia
Actionum nomina invenerunt & insti-
tuerunt: sed hujus rei alia & melior
ratio non est, quàm ut Actores in suis
Libellis Actionum, quas sibi compe-
tere credunt, nomina diligenter &
specificè exprimant: ergo. III. Ipsæ
Leges studiosè volunt inquiri in ge-
nus & nomen Actionis, uti l. 1. 2. 3.
ff. de Prescript. verb. non obstante,
quod de specie facti jam satis constet:
ergo non sufficit speciem facti cum
suis circumstantiis diligenter exprimere,
sed opus est etiam specificum Actionis
nomen & genus edere. IV. Sententia
debet esse conformis libello. l. 18. ff.
Com. divid. Clem. 2. de V. S. sed quo-
modo sententia erit libello conformis,
(R. P. Picbler Decisiones.)

si Judex in eodem non instruat, quæ
& qualis Actio sit instituta? Et hinc
V. mandat Pontifex in c. 1. de Mut.
petit. ut actione proposita -- negotium
terminetur.

Quidquid autem tu senseris, ego
Negativam teneo, & sic propugno I.
Textus Juris Canonici satis disertè ne-
gant, specificum Actionis nomen esse
exprimendum, ajuntque sufficere,
modò negotium & factum in Libello
ita describatur, ut ex narratione &
contextu formæque conclusionis Ju-
dex facile possit deprehendere certum
Actionis genus, uti ordinariè potest
deprehendere ex serie & specie facti,
causa, & medio concludendi. In c. 6.
de Judic. Alexander III. ita præcipit:
provideatis attentius, ne ita subtiliter,
sicut à multis fieri solet, cujusmodi Actio
intentetur, inquiratis, sed simpliciter,
& purè factum ipsam, & rei veritatem,
secundum formam Canonum, & SS. Pa-
trum instituta, investigare curetis. II.
Ad-
H h

Adstipulatur quoque haud obscure Jus Civile in l. 69. ff. de fidejussor. Et mandator. ibi: non titulus actionis, sed debiti causa respicienda est. & l. 3. C. ad S. C. Maced. ibi: Origo potius obligationis, quam titulus actionis considerandus est. Ex quibus Textibus, si conferantur cum illis, quos pro adversa parte adduxi, ad minimum redditur dubium, an de Jure Civili exprimentum sit nomen Actionis, vel non: atqui, ubi Jus Canonicum aliquid statuit clarè, uti hic, Jus verò Civile tantum dubiè, standum est Juri Canonico claro. arg. c. 1. de N. O. N. & Doctores tradunt instar regulæ. Id quod III. adhuc magis confirmatur ex communi DD. sententia, qui cum Gailio 1. observ. 61. Hahn ad Wesenbec. ff. de Edendo n. 7. Zoëzio ff. de Edendo n. 8. König lib. 2. Decretal. Tit. 3. n. 39. 40. &c. nostræ subscribunt opinioni, quam Jason §. omnium Inst. de Action. n. 165. apud Gail vocat communem. Et IV. ex praxi, de qua testatur P. Wex in Ariadne p. 2. tab. 4. n. 9. & quod observari ego ipse non rarè observavi: praxis autem & consuetudo est optima Juris dubii interpres: ergo.

Argumentis contrariis exigua, imò nulla vis inest. Ad I. 8. dictas Leges plus non velle, quam quòd edenda sit Actio, h. e. negotium ita in libello describendum, ut ex narratione & tenore libelli colligi possit instituta Actio, quod nec ego inficior: nego autem, Actionis nomen esse exprimentum, h. e. nomen specificum Actionis allegandum, quod dictæ Leges

non habent. Ad II. N. Min. sufficit Legislatorum intentioni, si rei facta ita describatur, ut Judex deprehendere valeat, quæ actio sit instituta, libello non sit nominata. Sed quid tentandum, si ex eadem facti specie plures Actiones possint competere, vel obscurum, quam Actionem voluerit tentare Actor? Resp. Judex eam presumere debet esse intentatam, quæ Actor omnium utilissima esse censetur. L. si quis intentionem ff. de Judic. l. si stipulantem §. 1. de V. O. Gail. 1. observ. 61. n. 9. 10. Ad III. Leges tantum sunt sollicitæ de nudo Actionis nomine, quàm de ipso negotio, constat, quæ probari & doceri illud oporteat juxta Actionis naturam, quod Judex facile dignoscet, si eadem specie deprehendere possit, quæ competat Actio, licet ea in libello specificè nominata non sit. Ad IV. Satis instruitur Judex ad conformandam Libello sententiam, si narratum medium concludendi, & ipsa conclusio sit ritè formata in Libello, licet Actio specificè non sit expressa. Ad V. Satis proponitur Actio, ut negotium terminetur, si ex contextu libelli deprehendi possit Actio. Quævis verò hæc ita se habeant, minus tamen pulchrum, imò & confusum est, præsertim ubi plures Actiones competere possunt, specificam Actionis, qua quis agere cepit tanquam sibi maximè proficiam nomen exprimere, vel etiam plures, si sint compossibiles, nominare in specie.